

VIII. MAJANDUSPOLIITILINE KOOSTÖÖ EESTIS JA VÄLISMAAL

Koostööl nii kodumaiste partnerite kui ka teiste riikide keskpankade ja rahvusvaheliste institutsioonidega on Eesti Panga põhitegevuse tulemuslikkuse seisukohalt iga aastaga järjest suurem tähtsus. Tulenevalt Eesti Vabariigi eesmärgist ühineda Euroopa Liiduga (EL) ning vajadusest jätkuvalt tugevdada ja kaasajastada Eesti finantssüsteemi, on keskpangal eriti tihedad tööalased sidemed ELi institutsioonidega ning Rahvusvahelise Valuutafondiga (RVF).

EESTI PANGA TEGEVUS INTEGREERUMISEL EUROOPA LIIDUGA

Viimaste aastatega on Eesti Panga ja ELi koostöövormid pidevalt arenenud ja täienenud, peegeldades Eesti süvenevat majanduslikku ning majandus- ja üldpoliitilist integratsiooni Euroopa Liitu. Keskpangal osaleb Eesti integratsioonialaste raamdokumentide ettevalmistamisel ja liitumisläbirääkimistel, lisaks sellele toimub regulaarne dialoog assotsiatsioonilepingu (nn Euroopa lepingu) raames. Süvenenud on majanduspoliitiline koostöö ning täienenud selle vormid. Muuhulgas tihenes 2001. aastal Eesti Panga koostöö Euroopa Keskpanga ja Euroopa Keskpankade Süsteemiga.

EUROINTEGRATSIOONI ÜLDPOLIITILISED DOKUMENDID

Eesti Pank koos teiste riigiasutustega osaleb riigi ELiga ühinemise tegevuskava koostamisel¹. Keskpangal on oluline roll teenuste vaba liikumise, kapitali vaba liikumise, Majandus- ja Rahaliidu ning statistika peatükkides käsitletavate küsimuste ettevalmistamisel. 2001. aasta lõpus koostatud tegevuskava eesmärk on lõpetada liitumiseks vajalikud sammud 2002. aastal, jättes 2003. aasta haldussuutlikkuse tõstmise aastaks. Aastail 2002–2003 on Eesti Panga põhilised sammud Euroopa Liiduga ühinemise ettevalmistamisel seotud pangasektori regulatiivaktide täiendamise ja rakendamise (eelkõige uus kapitali adekvaatsuse juhend), uue arveldussüsteemi ja selle toimimist reguleeriva rakendusliku dokumentatsiooni täiustamisega, Eesti Panga seaduse ajakohastamise ning rahapoliitika operatsioonilise raamistiku reformi jätkamisega.

Eesti annab igal aastal oma panuse ka teise eurointegratsiooni üldpoliitilisse dokumenti – Euroopa Komisjonile esitatavasse integratsioonialasesse aruandesse (nn eduaruanne). See dokument kajastab varasemates tegevuskavades võetud kohustuste täitmist ja muid arengutendentse integratsiooniga seotud valdkondades. Eesti Pank osaleb eduaruande majandusarengule pühendatud osa koostamises ning muidugi ülalmainitud läbirääkimispeatükke puudutavate küsimuste selgitamisel. Kandidaatriikide eduaruannete põhjal koostab Euroopa Komisjon igal aastal koondaruande nende riikide valmisolekust ELiga ühinemiseks.

ÜHINEMISLÄBIRÄÄKIMISED EESTI PANKA PUUDUTAVATE PEATÜKKIDE ÜLE

2002. aasta aprilliks oli Eesti ajutiselt lõpetanud läbirääkimised Euroopa Liiduga seadusandluse 24 peatüki üle. Eesti Pank osaleb ELiga peetavatel läbirääkimistel kolme peatüki üle: teenuste vaba

¹ Vabariigi Valitsuse tegevuskava Euroopa Liitu integreerumiseks. Inglisekeelne versioon sellest dokumendist (*National Program for the Adoption of Acquis*) esitatakse Euroopa Komisjonile. Dokumendi tervikteksti avaldab Riigikantselei Eurointegratsiooni büroo oma internetileheküljel aadressil <http://www.eib.ee/pages.php/01030103>

liikumine, kapitali vaba liikumine ning Majandus- ja Rahaliit. Lisaks on keskpank kaasatud ka statistika peatüki töögrupi tegevusse. Kõnelused kõigi nimetatud peatükkide üle on praeguseks ajutiselt lõpetatud.

Üks **teenuste vaba liikumise** peatüki alateemasid on seotud pangandusega. Pärast **krediitiasutuste seaduse muutmise seaduse** vastuvõtmist 13. detsembril 2001 vastab Eesti seadusandlus selles valdkonnas täielikult praegu kehtivale ELi *acquis*'le. Hoiuste tagamise direktiivi 94/19/EEC osas on kokku lepitud üleminekuperiood 2007. aastani. Läbirääkimised lõpetati ajutiselt 30. märtsil 2001.

Kapitali vaba liikumise osas puudutavad Eesti Panka eelkõige need selle peatüki alateemad, mis käsitlevad maksesüsteemi ja rahapesu tõkestamist. **Lepinguliste ja lepinguväliste kohustuste seaduse ning väärtpaberituru seaduse** vastuvõtmise järel 2001. a lõpus vastab Eesti seadusandlus makse- ja arveldussüsteemide valdkonnas täielikult *acquis*'le. 2002. a alguses käivitus ka uus maksesüsteem. Koos uue süsteemi juurutamisega luuakse ka selle ala ekspertide nõukogu, mis on võimalike vaidluste puhul vahekohtunikuks. Eesti seadusandlus vastab täielikult ka rahapesu tõkestamise direktiivi 91/308/EEC nõutele². Läbirääkimised kapitali vaba liikumise üle lõpetati ajutiselt 26. mail 2000.

Eesti majandus- ja rahapoliitilised põhimõtted ning seadusandlus vastavad suures osas **Euroopa Majandus- ja Rahaliidu** omadele. ELiga ühinemise ajaks on Eesti valmis üle võtma nimetatud peatüki *acquis* sellises ulatuses, mis võimaldab riigil osaleda rahaliidus mitte-ühisrahamaana³. 2002. aasta suuremaid prioriteete on paranduste tegemine Eesti Panga seadusesse.

DIALOOG EUROOPA LEPINGU ÜLE

ELiga ühinemise raames on tähtsal kohal Eesti ja ELi vahelise assotsiatsioonilepingu sätetest tulenev dialoog. See toimub igal aastal assotsiatsiooninõukogu, assotsiatsioonikomitee ja selle alamkomiteede tasemel. Eesti Panga esindajad osalevad assotsiatsioonikomitee, siseturu alamkomitee ning rahandus- ja finantsküsimumuste alamkomitee kohtumistel, mille käigus pooled informeerivad teineteist majanduse, rahanduse ja finantsteenuste turu valdkonna jooksvatest küsimustest.

2001. aastal toimus assotsiatsioonikomitee kohtumine 14. juunil Tallinnas. Eesti pool andis selle käigus ülevaate majanduse üldolukorrast ning lühiinformatsiooni finantssüsteemi arengust. Siseturu alamkomitee kohtumisel 31. mail puudutati muuhulgas ühendatud finantsjärelevalve moodustamist ning makse- ja arveldussüsteemide seadusandluse arengut. 9. novembril aset leidnud raha- ja finantsküsimumuste alamkomitee koosolekul vahetati informatsiooni Eesti ja Euroopa Liidu majanduse ja finantssüsteemi olukorrast.

Eesti Panga eksperdid osalesid ka Eesti majanduspoliitiliste seisukohtade (positsiooni) väljatöötamisel enne veebruaris toimunud Eesti ja ELi assotsiatsiooninõukogu kohtumist.

MAJANDUSPOLIITILISE DIALOOGI VORMID

Alates 2001. aastast on ELi ja kandidaatriikide majanduspoliitilise koostöö vormid üha enam lähenenud liikmesriikide omadele. Eesti Panga esindajad osalesid koos valitsusasutustega ELi majanduspoliitikat koordineerivate organite kohtumistel – Majandus- ja Rahandusasjade Nõukogu (Ecofin) laiendatud kohtumisel 21.–22. aprillil Malmös ning Majandus- ja Rahanduskomitee⁴ kohtumistel 27. juunil Stockholmis ning 27. novembril Brüsselis.

² Vt Rahapesu- ja terrorismivastase võitluse korraldus Eestis, lk 58–59.

³ *Country with derogation*.

⁴ Economic and Financial Affairs Council, Ecofin; Economic and Financial Committee, EFC.

Ecofini kohtumistel esindab Eesti Panka president Vahur Kraft, Majandus- ja Rahanduskomitee kohtumistel aga asepresident Märten Ross. Eesti Pank valmistab ette liitumiseelse majandusprogrammi raha- ja finantssektori poliitika osa ning teeb koostööd Eesti majandusprognoosi metoodika täiustamisel.

Traditsiooniliselt jätkas Eesti Pank osalemist Eurostati maksebilansi töögrupi ja raha-, finants- ning maksebilansistatistika komitee regulaarsetes töökohtumistes. Lisandus osalemine finantskonto töögrupis.

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE MISSIOONID 2001. AASTAL

Eesti finantssektori järelevalve haldussuutlikkuse hindamiseks⁵ külastas 2001. aasta aprillis Eestit kuue ELi liikmesriigi ekspertidest koosnev missioon, mis hindas järelevalvet kolmes sektoris – panganduses, kindlustuses ja väärtpaberiturul. Lähtealuseks olid seejuures 2000. aastal Rahvusvahelise Valuutafondi ja Maailmapanga poolt vastava programmi käigus⁶ saadud finantssektori hindamise tulemused, sest ka aasta varem hinnati just finantssektori järelevalve vastavust rahvusvaheliste standarditele. Varasem hinnang võimaldas olusid sügavamalt analüüsida ja keskenduda Valuutafondi ning Maailmapanga missiooni poolt formuleeritud soovitude rakendamisele.

Arvestades vajadust hinnata ka rahapesu tõkestamist kandidaatriikides, mis muutus eriti aktuaalseks seoses 11. septembri terrorirünnakuga USA-le, korraldas Euroopa Komisjon 2001. a detsembris sama programmi raames lisamissiooni, mille eesmärk oli hinnata Eestis kehtivate rahapesu tõkestamise regulatiivkade ja institutsionaalse raamistiku piisavust⁷.

Euroopa Komisjon on muuhulgas märkinud Eesti *edu haldussuutlikkuse tõstmisel kõigis sektoreis, sh acquis' tulemuslikku juurutamist, mis on keerulisem, kulukam ja aeganõudvam kui lihtne seadusesätete parandamine.*

KOOSTÖÖ EUROOPA KESKPANGAGA

Alates 2000. aastast on tihenened Eesti Panga ja EKP majanduspoliitiline dialoog. Eesti Panga põhiosakondade spetsialistid on käinud kolleegide juures EKPs kogemusi omandamas. Tihedam koostöö on toimunud eelkõige statistika, maksesüsteemide ja pangandusalase seadusandluse valdkonnas⁸.

Eesti Pank osales **Euroopa Keskpankade Süsteemi, EKP ja kandidaatriikide keskpankade esindajate tippkohtumisel** Berliinis 6.–7. detsembril 2001 ja sellele eelnenud tööseminaril Frankfurdis 24.–25. oktoobril. Eesti Pank koostas selleks põhjaliku ülevaate Eesti finantssektorist, mis on avaldatud ka eraldi väljaandena⁹.

EKP analüüsib regulaarselt kandidaatriikide pangandusõigust, juristide töökohtumised toimuvad 3–4 korda aastas. 7.–8. mail külastasid Eesti Panka EKP juristid. Visiidi eesmärk oli täiendada 2000. aastal koostatud kandidaatriikide seadusandluse hindamise aruannet, hinnata Eesti Panga seaduse uut redaktsiooni ning Eesti finantsturge reguleeriva seadusandluse arengut ja tutvuda loodava Finantsinspektsiooni ülesehituse ja toimimispõhimõtetega. Rahapoliitika seadusandliku raamistiku küsimusi analüüsiti ka 31. oktoobril Frankfurdis toimunud kahepoolisel kohtumisel.

⁵ Peer Review Program.

⁶ Financial Sector Assessment Program, FSAP.

⁷ Selle missiooni järeldusi vt Rahapesu- ja terrorismivastase võitluse korraldus Eestis, lk 58–59.

⁸ Vt Statistikaalane tegevus, lk 52–53; Põhilised arengutendentsid finantsstabiilsuse kindlustamisel 2001. aastal, lk 56–59.

⁹ "Finantssektori struktuur ja toimimine Eestis". Eesti Pank, Tallinn 2002.

Mitmel korral arutati 2001. aastal kandidaatriikide osalusel euro sularahale üleminekuga seonduvaid küsimusi. Koostöös EKPga valmistas Eesti Pank ette ning andis välja infomapi ja -voldiku¹⁰. Euro sularaha käibeletuleku perioodil edastas Eesti Pank EKPlle infot selle nõudluse kohta Eestis ja muude euro käibeletulekuga seotud küsimuste kohta. EKP osalusel toimus Eesti Panga ja kommertsbankade esindajatele 16. novembril Tallinnas seminar "Euro sularaha kasutuselevõtt ja võltsingute ennetamine".

2001. aasta aprillis jõudis lõpule esimene etapp ELi kandidaatriikide ja EKP ühisprojektist, mille raames koostati **kandidaatriikide raha- ja pangandusstatistika koostamise meetodite käsiraamatu esimene osa** ning avaldati see trükisena ja EKP veebilehel. Raamat sisaldab informatsiooni kandidaatriikide raha- ja pangandusstatistika korralduse kohta. Teine etapp sellest tööst viiakse läbi 2002. aastal. Käsiraamatule lisandub osa, mis kirjeldab intressimäärade, väärtpapierialase ja muu finantsstatistika kogumise ja koostamise praktikat kandidaatriikides.

Koostamisel on ka käsiraamat **kandidaatriikide maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni meetodika** kohta. Trükisena ilmub see 2002. a veebruaris, elektrooniliselt on aga kättesaadav samuti EKP veebilehel. Eesti osaleb ka selles projektis.

Toimus ka kolm makse- ja arveldussüsteeme käsitlevat seminari (14.–15. veebruaril, 19.–20. märtsil ja 3.–5. septembril) ning kandidaatriikidele mõeldud raamatupidamise ja finantsaruandluse alane seminar (4.–5. oktoobril).

EESTI JA RAHVUSVAHELISE VALUUTAFONDI MAJANDUSPOLIITILINE KOOSTÖÖ

Eesti riiklike institutsioonide vahelise tööjaotuse kohaselt suhtleb Rahvusvahelise Valuutafondiga eelkõige Eesti Pank, Maailmapangaga aga eelkõige Rahandusministeerium. Majanduspoliitiliste otsuste tegemiseks vajaliku ühise seisukoha väljatöötamiseks kooskõlastavad Eesti Pank ning teised riigi- ja valitsusasutused oma arvamused. 2001. aastal hõlmas koostöö Valuutafondiga eelkõige RVFi põhikirja IV artikli järgseid regulaarseid majanduspoliitilisi konsultatsioone, valmisolekulaenuga seotud majandusprogrammide lõpetamist ning koostööd Põhjamaid ja Balti riike ühendavas valijaskonnas¹¹.

VALMISOLEKULAENUGA SEOTUD MAJANDUSPROGRAMMI LÕPETAMINE

2001. a augustis lõppes RVFiga sõlmitud valmisolekulaenu kokkuleppe¹² kehtivus ning jõudis lõpule sellega kaasnenud poolteiseks aastaks kavandatud majandusprogramm (tuntud ka Valuutafondi memorandumini nime all). Viimase, järjekorras kuuenda põhiprogrammi pearõhk oli jätkusuutlikul eelarvepoliitikal ja avaliku sektori edasisel reformil. Valitsus ja Eesti Pank täitsid kõik peamised lubadused. Keskpanga puudutas kõige enam ühendatud finantsjärelevalve loomine ning rahapoliitika operatsioonilise raamistiku edasiarendamine tulenevalt eurointegratsioonist. Uut samalaadset majandusprogrammi RVFi laenukokkulepete raames enam ei koostata. Majanduspoliitiline koostöö Valuutafondiga jätkub kord aastas toimuvate konsultatsioonidena.

EESTI OSALEMINE SUURE VÕLAKOORMUSEGA VAESTE RIIKIDE ABIPROGRAMMIS

1999. aastal leppisid RVFi liikmesriigid kokku, et suure võlakoormusega vaeste riikide abiprogrammi HIPC finantseeritakse Valuutafondi kulla müügist laekuvatest tuludest ja liikmesriikide täiendavatest

¹⁰ Vt Osalemine euro sularaha tutvustamises, lk 85–86.

¹¹ Valijaskonda kuuluvad Eesti, Island, Leedu, Läti, Norra, Rootsi, Soome ja Taani.

¹² *Stand-by Arrangement*, SBA.

annetustest. Spetsiaalsesse fondi taheti koguda 2,1 miljardit dollarit. Kreditorriigid otsustasid finantseerida programmi vähemalt proportsionaalselt oma suhtelise kvoodiga.

Eesti on RVFi vaeste riikide toetamise programmis osalenud ka varem. 1997. aastal eraldas Eesti oma RVFi eriarvel olevad vahendid intressivaba laenuna ESAF krediidiini¹³ toetuseks. 2002. aasta märtsis toetasid Vabariigi Valitsus ja Eesti Pank HIPCi programmi 372 000 SDRi¹⁴ suuruse summaga (ligikaudu 8,3 miljonit krooni), kasutades selleks osaliselt juba RVFis nimetatud eriarvel olevaid vahendeid (149 000 SDRi ehk ligikaudu 3,3 miljonit krooni). Täiendava 5 miljoni krooni suuruse toetuse otsustas Vabariigi Valitsus eraldada 19. märtsil.

UUED VASTAVUSHINNANGUD

Lisaks RVFi poolt 2000. aastal läbi viidud raha- ja finantssektori poliitika läbipaistvuse ning finantssektori järelevalvestandardite järgimise hindamistele hindas Valuutafond 2001. aastal Eesti eelarvepoliitika läbipaistvust ning statistika kättesaadavust ja kvaliteeti¹⁵. Mõlemad hinnangud on väga positiivsed. Eesti on üks esimesi riike, kes on edukalt läbinud enamiku fondi poolt teostatavaid rahvusvaheliste standardite ja hea tava järgimise hindamisi.

KOOSTÖÖ STATISTIKA ALAL

Rahvusvahelise Valuutafondi ettepanekul osaleb Eesti ligi 70 riiki hõlmavas statistikaalases uurimuses¹⁶, mille eesmärk on koguda detailset informatsiooni portfelliinvesteeringute kohta seisuga 31. detsember 2001. Edaspidi muutub selline uuring iga-aastaseks. 2001. aastal oli uuringu ettevalmistav etapp (kavandamine, küsitluslehtede koostamine jne), 2002. aastal kogutakse andmeid ja edastatakse need RVFile.

Keskpank osales ka RVFi ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni ühisprojekti, mille eesmärk oli saada ülevaade erinevate riikide poolt kasutatava otseinvesteeringute statistika kogumise metodoloogias ning standarditest.

KOOSTÖÖ PÕHJA- JA BALTIMAASE VALIJASKONNAS

Ühiseisukoha formuleerimiseks majanduspoliitilistes küsimustes koordineerivad valijaskonna riikide keskpangad ja rahandusministeeriumid oma tegevust. Selle eesmärk on tagada, et valijaskonda Valuutafondi juhatuses esindav direktor omaks ülevaadet oma valijaskonna riikide majanduspoliitilistest seisukohtadest. 2000. ja 2001. aastal juhtis Põhja- ja Baltimaade valijaskonnas seisukohtade koordineerimist Soome Pank. Eestis on riigi seisukoha väljatöötamiseks vajadusel kaasatud ka muid valitsusasutusi.

Lisaks tavapärasele seisukohtade kooskõlastamisele RVFi juhatuses arutlusel olevates küsimustes arutatakse kolm-neli korda aastas olulisemaid probleeme eelnevalt valijaskonna rahandus- ja finantskomitees ning asetäitjate komitees. Igast valijaskonna riigist kuuluvad komiteesse valitsuse ja keskpanga esindaja, reeglina Valuutafondi valdkonnaga tegeleva ministeeriumi (Eestis Rahandusministeeriumi) kantsler ja keskpanga asepresident.

¹³ ESAF (*Enhanced Structural Adjustment Facility*) uue nimetusega PRGF (*Poverty Reduction and Growth Facility*) – subsideeritud pikaajaline krediidiini IMFi vaestele liikmesriikidele.

¹⁴ *Special Drawing Rights*, Rahvusvahelise Valuutafondi arveldusühik.

¹⁵ Vt Statistikaalane tegevus, lk 52.

¹⁶ *Coordinated Portfolio Investment Survey*.

KOOSTÖÖ REITINGUAGENTUURIDEGA

Suhted reitinguagentuuridega on olulised maailma kõigi riikide jaoks, sest just riigireiting määrab konkreetsele maale ja selle suurettevõtetele maailmaturgudel laenatava raha hinna. Eesti suhteid reitinguagentuuridega ning jooksvat infovahetust nendega koordineerib Eesti Pank. Keskpangal on reitingualased lepingud kõigi kolme suure agentuuriga (Standard & Poor's, Moody's Investors Service ning Fitch).

2001. aasta tähendas Eesti jaoks riigi usaldusväarsuse skaalal suurt sammu edasi. Fitch ning Standard & Poors tõstsid Eesti reitingu tasemele A- (2000. aastast oli see olnud BBB+). Moody's jättis Eesti reitingu tasemele Baa1. Väga olulist rolli mängivad reitingu määramisel Eesti majanduspoliitika stabiilsus, konservatiivne eelarvepoliitika, majanduskasvu jätkumine ning eelseisev ühinemine Euroopa Liiduga.

Kui varem tähendas riigireiting ka kõigi riigis asuvate ettevõtete reitingu ülempiiri, siis kapitali liikumisprioriteetide kadumine ning rahvusvaheliste finantsturgude integratsioon on pannud agenteure oma hindamismetodoloogiat muutma. Nüüd võivad tugevad rahvusvahelised korporatsioonid ning soliidse investoribaasiga ettevõtted pälvida ka kõrgema reitingu, kui on nende asukohariigil. Eestis on selle saanud näiteks Hansapank.

KOOSTÖÖ MUUDE RAHVUSVAHELISTE ORGANISATSIOONIDEGA

Rahvusvaheline Arvelduspank¹⁷ korraldas 2001. a juunis esmakordselt seminari "Rahapoliitika Ida-Euroopa riikides". Sellel käsitleti rahapoliitika eesmärgid ja nende saavutamise võimalusi kiiresti arenevates Kesk- ja Ida-Euroopa maades, samuti Majandus- ja Rahaliiduga liitumise võimalusi ning rahapoliitika ja finantssüsteemi vahelisi seoseid.

Arvelduspanga erakorraline üldkoosolek otsustas 8. jaanuaril 2001, et edaspidi võivad BISi aktsionärideks olla ainult keskpangad¹⁸. Lisaks sellele tegi BIS keskpankadele ettepaneku müüa tagasi need aktsiad, mis hääleõigust ei oma. Hääleõiguseta aktsiate tagasiostu hind oli 16 000 Šveitsi franki aktsia kohta. See on võrdne hinnaga, millega BIS ostab tagasi kõik erainvestorite omanduses olnud aktsiad.

Eesti Pangal oli 200 BISi hääleõigusega aktsiat ja 500 hääleõiguseta aktsiat, mille Eesti ostis Belgia keskpangale suunatud emissioonist 1932. aastal. BISi tegevdirektor tegi 20. septembril 2000 Eesti Pangale ettepaneku müüa eelnimetatud 500 hääleõiguseta aktsiat BISile tagasi. Eesti Panga president nõustus sama aasta 11. oktoobril need tagasi müüma. Tehing toimus 2001. aastal ning tõi Eesti Pangale 82 miljonit Eesti krooni erakorralist tulu.

Eesti Panga president osales 2001. aastal Arvelduspanga aastakoosolekul ja keskpangajuhtide igakuistel kohtumistel.

Ühistegevus Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooniga¹⁹ jätkus Eesti valitsusasutuste esindajatest koosneva töögrupi kaudu ning Balti regionaalprogrammi raames. 2001. aastal Eesti Pank otseselt projektides ei osalenud, kuid andis oma panuse regionaalprogrammi alase aastakohtumise raportit koostamisse.

¹⁷ Bank for International Settlements, BIS.

¹⁸ BISi poolt välja antud aktsiad jagunesid 2000. a alguseni kolmeks: keskpankade omanduses olevad hääleõigusega aktsiad (85%), keskpankade omanduses olevad hääleõiguseta aktsiad (1%) ja erainvestorite käes olevad hääleõiguseta aktsiad (14%). Keskpangad ja erainvestorid võisid osta BISi aktsiaid, kui mõni keskpank loobus osa temale ette nähtud aktsiate väljaostmisest. BISi põhikirja järgi jaguneb aktsiakapital 600 000 aktsia vahel, millest 2000. a lõpu seisuga oli emiteeritud 529 165 aktsiat. BISi aktsia nominaalväärtus on 250 kuldfranki ehk sõjajärgset Šveitsi franki.

¹⁹ Organization for Economic Cooperation and Development, OECD.

ÜHISSEMINARID TEISTE RIIKIDE KESKPANKADEGA

Jätkusid ühisseminarid Balti riikide keskpankadega ja Soome Pangaga. Arvult kaheksas **Balti keskpankade seminar** toimus 2001. aastal Riias. Seekord diskuteeriti kolmel keskpangandust puudutaval teemal: rahapoliitika, keskpanga avalikkussuhted ning välisreservi haldamine.

Järjekorras üheksas **Eesti Panga ja Soome Panga seminar** toimus Soomes, Oulus. Üks olulisemaid arutlusteemasid on seminaril alati olnud Eesti ja Soome majanduse ning finantssektori hetkeseis. Seekord andsid soomlased lisaks ülevaate euro sularahale ülemineku tutvustuskampaaniast Majandus- ja Rahaliidu liikmesmaades (sh Soomes). Põhjanaanabrite suhteliselt värsked kogemused liitumisest rahaliiduga on Eesti jaoks väga väärtuslikud. Seminari teine oluline teema oli majandusuuringute osakonna roll keskpangas.

KOOSTÖÖ MAJANDUSUURINGUTE VALLAS

2001. aastal hoogustus Eesti Panga majandusuuringute alane rahvusvaheline koostöö. Eesti Panga töötasid külalisuurijad Prantsusmaalt ja Hollandist, lisaks sellele teostati mitmeid koostööprojekte teiste uurimisasutustega. Eesti Panga initsiatiivil sai esmakordselt teoks ühine uurimus Läti ja Leedu keskpangaga – koos kolleegidega analüüsiti reaalkursi ja konkurentsivõime seost kolmes Balti riigis. Koostööpartneriteks olid ka Rahandusministeerium, Soome Majandusuuringute Instituut (ETLA), Inglismaa Majandus- ja Sotsiaaluuringute Instituut (NIESR), Inglise Panga Keskpangauuringute Keskus ning Rahvusvaheline Majanduskasvu Keskus (ICEG).

Ühekordsetest üritustest võib nimetada **Eesti Panga majandusuurijate seitsmendat teadusseminari**; Tartus toimunud rahvusvahelist konverentsi “**Majandus- ja rahaliit: väljakutsed ja riskid**”, mille korraldas Eesti Pank koos Tartu Ülikooli, TÜ Eurokolledži, Hansapanga ning Sampo Pangaga; rahvusvahelist konverentsi “**Ühendatud finantsjärelevalve ees seisvad ülesanded uuel aastatuhandel**”, mille korraldasid Rahandusministeerium, Eesti Pank ja Maailmapank; septembris toimunud seminari “**Eurole üleminek ja Eurosüsteemi rahvusvaluutade käibelkadumine – mida see tähendab Eesti ja Euroopa jaoks?**”; Inglise Panga ja Eesti Panga ühisseminari “**Strateegia kujundamine ja plaanimine keskpangas**”; Balti riikide keskpankade statistikaseminari.